

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának külügyi koncepciója

2011

TARTALOM

- 1) Bevezetés
- 2) Pécs külkapcsolatainak helyzetképe
- 3) A külügyi koncepció prioritásai és célkitűzései
 - 3.1. Pécs, a kultúra városa
 - 3.2. A külkapcsolatok tudatos alakítása a gazdasági fejlődés szolgálatában
 - 3.3. Pécs regionális pozíciójának erősítése
 - 3.4. A külkapcsolatok összehangolása
- 4) Az Európa Kulturális Fővárosa Program eredményeinek fenntarthatósága
- 5) Bilaterális együttműködések
 - 5.1. Pécs és az Európai Unió. Pécs-Baranya és a régió EU képvisellete
 - 5.2. Testvér- és partnervárosok az EU-n belül
 - 5.3. Együttműködések az EU-n kívüli államokkal, városokkal
 - 5.4. Déli Kulturális Övezet
 - 5.5. Amerikai Egyesült Államok
 - 5.6. Ázsia
- 6) Multilaterális együttműködések
 - 6.1. Európai Területi Társulás (ETT)
 - 6.2. Duna Régió Stratégia
 - 6.3. Nemzetközi Szervezetekben folytatott tevékenységek
- 7) Az Európai Unió által finanszírozott programok
- 8) Szakmai együttműködési programok
 - 8.1. Az egészségügy, egészségipar, egészségvédelem
 - 8.2. A környezetvédelem, környezetipar
- 9) A civil párbeszéd erősítése
- 10) Együttműködés a város nemzetközi tevékenységet folytató szerveivel
 - 10.1. Baranya Megyei Önkormányzat
 - 10.2. Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara (PBKIK)
 - 10.3. Pécsi Tudományegyetem
 - 10.4. Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (DDRFÜ)
 - 10.5. Külképviseletek és tiszteletbeli konzulátusok
- 11) Nemzetközi protokoll
- 12) Cselekvési ütemterv
- 13) Konklúzió

1) Bevezetés

A világban eddig soha nem tapasztalt kölcsönös együttműködési függőség alakult ki az államok és régiók között. Ez pozitívan hat a világ fejlődésére, elkerülhetetlenné teszi a technológiai, gazdasági és társadalmi fejlődés vívmányainak megosztását, csökkenti a politikai határok jelentőségét, segíti a szomszédos térségek integrációját, és tágítja a kulturális teret. Új piacok nyílnak meg, modern, korszerű technológiák válnak hozzáférhetővé. Az erőteljes nemzetközi tőkeáramlás új fejlesztési lehetőségeket teremt. A kultúrák, gazdaságok és társadalmak erős, közvetlen hatást gyakorolnak egymásra.

Az új kihívások, a természeti erőforrások gyorsuló fogyasztása és a globális környezeti kockázatok erősödése többnyire csak átfogó, multilaterális keretekben kezelhetők. A hazai körülményeket is nagyrészt külső hatások, nemzetközi folyamatok alakítják. A külkapcsolatokra vonatkozó döntések befolyásolják a nemzeti fejlődést is. Tevékenységünket úgy kell alakítani, hogy hozzá tudjunk járulni versenyképességünk erősítéséhez, kiaknázva az integrációból, a nemzetközi kapcsolatrendszerből adódó lehetőségeket.

Az Európai Unió (a továbbiakban: EU), mint a magyar politika legfontosabb külkapcsolati kerete, eszközt és anyagi támogatást kínál a gazdasági és társadalmi modernizációhoz, a felzárkózáshoz, a magyar érdekek megjelenítéséhez a világban. A fejlesztéspolitikánk alapja a fenntarthatóság, amely megvalósítja a gazdasági fejlődés, a társadalmi jólét és a környezetminőség összhangját, ezen kívül a decentralizáció, mely a döntéseket az állampolgárokhoz a lehető legközelebb viszi. Az Európai Unió kiemelten fontos számunkra a fenntartható és versenyképességet növelő fejlesztési projektek finanszírozásában. A négy alapszabadság (személyek, áruk, szolgáltatások és a tőke) szabad áramlásának köszönhetően uniós tagságunk meghatározza mindennapi életünket, így külügyi tevékenységünk szükségszerűen európai keretekben a legintenzívebb.

A világgazdasági folyamatok elengedhetetlenné teszik a nyitást a leggyorsabban fejlődő országok (BRIC országok: Brazília, Oroszország, India, Kína) irányába, amelyek közül térségünk számára kiemelt fontosságú Kína és Oroszország. A megfelelő kapcsolatok kiépítése ezekkel az országokkal kitorési lehetőséget jelenthet. Kína, Oroszország és India egyre jelentősebb tőkeexportőr, befektetési politikájukban számolnak térségünk országaival. Gazdasági és kulturális kapcsolataink ilyen irányú bővítése növelheti turisztikai vonzerőnk is.

Pécs Megyei Jogú Város (a továbbiakban: Pécs MJV) külkapcsolatai a kilencvenes évek óta rohamszerű gyorsasággal, szerteágazóan, sok esetben ad-hoc jelleggel fejlődtek. Szükséges, hogy a város nagy gondot fordítson külügyi tevékenységének átláthatóságára, tervezettségére, előkészíthetőségére. A jelenlegi helyzet kényszerítő erejű szükségszerűséget is jelent abban a tekintetben, hogy a város a pénzügyi korlátok mellett is tudatosan, a stratégiai célok irányába fordítsa nemzetközi kapcsolatait. Ezen külügyi stratégia célja a külkapcsolatok előmozdítása a minél szélesebb politikai, szakmai és társadalmi egyetértés segítségével. A külkapcsolatok ésszerűbbé tételének szükségességét a gazdasági világválság adta problémák leküzdésére irányuló cselekvési programok még indokoltabbá teszik.

Jelen külügyi koncepció elsődleges célkitűzése, hogy Pécs városának nemzetközi tevékenységét teljesen új alapokra helyezze. Az elmúlt évek változásaira és folyamataira reagálva a következőkben deklaráljuk a külügyi koncepció prioritásait, amelyek révén pontosan kirajzolódik a város jövőképe, és amelyek segítségével a szakítunk a korábban megszokott mechanizmusokkal és praktikákkal. A koncepció szorosan illeszkedik a város fejlesztési irányaihoz, hiszen a különböző stratégiák összehangolása és kölcsönös meghivatkozása általános követelmény.

2. Pécs külkapcsolatainak helyzetképe

Pécs nemzetközi tevékenységét testvér- és partnervárosi együttműködésekben, európai szakmai együttműködési programokban való részvétellel, valamint a nemzetközi szervezetekben való tevékenységén keresztül fejti ki.

Pécs MJV jelenleg kilenc európai várossal (a finnországi Lahti, a horvátországi Eszék, a romániai Arad és Kolozsvár, a németországi Fellbach, az ausztriai Graz, a franciaországi Lyon, az olaszországi Terracina, a szerbiai Újvidék), egy ázsiai várossal (a törökországi Kütahya) és két tengeren túli várossal (az USA-beli Seattle és Tucson) ápol hosszú távra szóló, sokoldalú testvérvárosi együttműködési kapcsolatot. Hat várossal partnervárosi megállapodás – a lengyelországi Krakkó, a Bosznia-Hercegovinában található Tuzla, a csehországi Olomouc, a bulgáriai Szliven, a belgiumi Namur, a horvátországi Zágráb - alapján tartunk kapcsolatot. Egy-egy konkrét programhoz kötve, így az Európa Kulturális Fővárosa (a továbbiakban: EKF) programhoz kapcsolódóan együttműködési szándéknyilatkozat alapján több várossal indult el partnervárosi együttműködés.

Noha formálisan nem partnerváros, az Európa Kulturális Fővárosa (továbbiakban: EKF) projekt során példaértékű együttműködés alakult ki a németországi Essennel. Az EKF év során 18 hivatalos együttműködési projekt valósult meg a két város között, ami az EKF-ek történetében példa nélkül áll. A két város együttműködését – a városok számára kiaknázható előnyök, illetve az EU felé modell- és üzenetértéke miatt – fenn kell tartani.

Mindezekon túl külkapcsolatainkat nemzetközi szervezetekben való részvétellel is fejlesztjük, így hat nemzetközi szervezetnek vagyunk tagja: WHO Egészségügyi Világszervezet Egészséges Városok programja, AVEC Kulturális és Történelmi Városok Európai Hálózata, Duna-Dráva-Száva Euroregionális Együttműködés, SESAME – Regionális Fővárosok Nemzetközi Hálózata, Fallal Körülvevett Városok Baráti Köre, Városok a Gyermekéért Fórum.

2010-ben Pécs nemzetközi tevékenysége kezdeményező szereppel bővült. Közös fejlesztési programok és projektek kidolgozásához, a határ menti kapcsolatépítés és tapasztalatcsere céljából elindított egy Európai Területi Társulást, a Pannon EGTC megalakítását.

A kölcsönös kapcsolatépítési szándékot dokumentáló megállapodások megkötése óta eltelt hosszabb-rövidebb időszak alatt az együttműködések változó eredményeket hoztak. A kapcsolatok egyes városok esetében folyamatosan és dinamikusán fejlődnek, míg mások stagnálnak vagy visszafejlődnek. Az

eredménytelenség, sikertelenség és kudarc oka sokszor a koncepció nélküli, spontán külkapcsolati tevékenység következménye. Pécs hosszútávra szóló testvérvárosi kapcsolatot 1998 óta csak olyan városokkal köt, melyekkel a megelőző évek során több eredményes együttműködést tudott bizonyítani. A jól működő partnervárosok így eredményes testvérvárosi együttműködéseké tudnak kifejlődni (erre jó példa Arad és Újvidék). Így nem kerül sor arra, hogy az elkötelezettség miatt kölcsönös haszon nélküli, csupán formális lenne a kapcsolat.

2011-ben az új külügyi koncepció megalkotása szükségszerűvé teszi a testvérvárosi kapcsolatok és a nemzetközi szervezetekben folyó együttműködések értékelését. A külügyi koncepció elfogadását követően elkészülő cselekvési tervben határozzuk meg az értékelés menetét és indikátorait. Az objektív indikátorok mentén történő vizsgálat a jövőben lehetővé teszi, hogy - szükség esetén évről évre – azonos módszerrel értékelhessük külkapcsolatainkat, és az eredményeket pontosan összehasonlíthassuk.

A rendszeres értékelés megfelelő alapot teremt ahhoz, hogy az új külügyi stratégiában változtassunk a nemzetközi tevékenység eddigi ad-hoc gyakorlatán, és megjelöljük a számunkra előnyös potenciált kínáló kapcsolatokat.

3. A külügyi koncepció prioritásai és célkitűzései

3.1. Pécs, a kultúra városa

A szén- és uránbányászat megszűnésével és a szocialista nagyvállalatok szétesésével az ezredforduló éveiben Pécs gazdaságát új alapokra kellett helyezni, új fejlődési irányokat és lehetőségeket meghatározni. Az új irányvonal kibontakozását két fontos momentum segítette elő: városunk - a római kori Sopianae - ókeresztény temetőjét az UNESCO Világörökségi Bizottsága 2000 decemberében felvette a világörökségi listára, 2005-ben pedig elfogadták és győztesnek hirdették az EKF címért beadott pályázatát. Ettől kezdve a város stratégiai a kulturális alapú városfejlesztés köré fűződtek fel.

2010-ben Pécs az európai kulturális élet egyik főszereplője lett. Az EKF projekt nemcsak infrastrukturális háttérrel, új épületeket és pezsgő kulturális életet teremtett a város számára, hanem kiterjedt nemzetközi kapcsolatokat is. Az EKF évének lezárását követően a külügyi stratégia kiemelt célkitűzése, hogy a projekt során kiépült nemzetközi kapcsolatrendszerünket a város fejlődésének szolgálatába állítsuk, és kivívott kulturális pozíciókat megőrizzük.

Ahol fejlett a kulturális ipar, ott magasabb az életminőség szintje, nagyobb a település munkaerő-megtartó képessége, a magasan képzett és fiatalabb generációkhoz tartozó munkaerő megtartásának képessége. A kulturális ipar fogalmánál valamivel szűkebb kreatív ipar fogalma pedig azt is magában foglalja, hogy a kreatív ipar jelenlétének megfelelő sűrűsége egy-egy adott településen, régióban olyan kreatív környezetet hozhat létre, amely a mai tudás alapú gazdaságban az innováció egyik alapfeltétele, s ezért a település vagy régió tőkevonzó képességének az egyik biztosítója.

A kulturális alapú fejlesztések több irányban folytatódhatnak. Városunk fejlődését szolgálhatja a kultúrából kifejlődő kreatív ipar, amely képes lehet a város gazdasági eltartó képességét növelni. A kreatív kulturális szféra megteremtését és fejlesztését az EU is szorgalmazza és támogatja.

Célkitűzéseink:

- 1) célirányos, tudatos és jól szervezett kommunikációval minél szélesebb hazai és külföldi körben ismertetni Pécs kulturális és szellemi értékeit, épített és természeti örökségeit,
- 2) hivatkozással az EKF fővédnöki szerep eredményességére, minél ismertebb közéleti személyiségek fémjelzésével hirdetni városunk különleges adottságait, a kultúra, a művészet és a felsőoktatás kiválóságainak teljesítményeit, a rendhagyó kulturális és intellektuális élmény megszerzésének kínálatát,
- 3) generálni olyan innovatív és gazdasági potenciállal bíró kreatív ipari folyamatokat, amelyek gazdaságfejlesztő hatásain keresztül az ágazat jövedelemtermelő képességét és a szolgáltatási rendszerek minőségi fejlesztését is eredményezhetik,
- 4) bekapcsolni a kreatív ipart az ipari termelésbe, a biotechnológiába, környezetvédelmi projektekre, kommunikációs és pénzügyi szolgáltatásokba.

3.2. A külkapcsolatok tudatos alakítása a gazdasági fejlődés szolgálatában

Magyarország gazdasági sikere attól is függ, hogy régiói, települései, önkormányzatai mennyire tudnak bekapcsolódni a nemzetközi együttműködésekbe. Városunk gazdasági felzárkózásának feltétele a versenyképességünket, gazdasági eltartó képességünket szolgáló, fokozott külügyi aktivitás, melynek egyik fő iránya a külgazdasági kapcsolatok erőteljes fejlesztése. Ennek érdekében erősíteni kell azokat a külkapcsolatokat, melyeknek gazdaságfejlesztő, gazdaság-élénkítő hatása van, és lendületet adnak az innovációnak. Az új külügyi stratégia fontos célkitűzése, hogy a külügyi tevékenységek tudatosan olyan partnerek felé irányuljanak, amelyek gazdasági kapcsolatokat, befektetéseket és egyéb gazdasági potenciált kínálnak a város számára.

Nemzetközi kulturális kapcsolataink ebben a folyamatban olyan bizalomerősítő, kapcsolatteremtő eszközként szolgálnak, amelyekre alapozva a gazdasági fejlődés lehetőségét teremthetjük meg. Fontos feladatunk tehát a város kulturális stratégiájának összehangolása a gazdasági városfejlesztés programjával, valamint ennek a módszernek a továbbfejlesztése azzal a céllal, hogy a gazdasági vonal mellé a kultúra, mint eszköz hatékonyan felállítható legyen.

A gazdaságfejlesztési célok külügyi koncepcióba történő beépítését a városfejlesztés támogatása mellett az az általános törekvésünk motiválja, miszerint tevékenységeink és kezdeményezéseink végcélja minden esetben a pécsi polgárok életminőségének javítása. A külügyi tevékenység során ehhez rengeteg impulzust kapunk:

megismerhetjük és kiválaszthatjuk a legjobb gyakorlatokat, mindvégig szem előtt tartva, hogy a pécsieknek „jobb legyen”.

Célkitűzéseink:

- 1) erősíteni kell azokat a külkapcsolatokat, melyek olyan partnerek felé irányulnak, amelyek gazdasági kapcsolatokat és befektetéseket kínálnak a város számára,
- 2) össze kell hangolni a város kulturális stratégiáját a városfejlesztés programjával, hogy a gazdaság mellé a kultúra, mint eszköz hatékonyan felállítható legyen.

3.3. Pécs regionális pozíciójának erősítése

Az EKF projektnek köszönhetően Pécs regionális pozíciója megerősödött. A nemzetközi elismertség, valamint az európai szinten is egyedülálló beruházók, új kulturális attrakciók (Kodály Központ, Zsolnay Kulturális Negyed) megteremtik a feltételeit annak, hogy Pécs fejlett régióközponttá váljon mind a Dunántúlon, mind pedig a határokon átnyúló nemzetközi régióban. Pécs regionális súlyának növekedése a városi stratégiák összehangolása által a gazdasági fejlődés érdekét fogja szolgálni.

Pécs MJV *A változás évei 2011-2014* megnevezésű gazdasági programja Pécs pozícióját országos központként deklarálja (“Pécs Magyarország egyik meghatározó központja”). A Program célrendszerében átfogó távlati célként határozza meg a regionális központtá fejlődés igényét (“Pécs dinamikusan fejlődő, versenyképes várossá, euro régiós kulturális központtá válik.”). Jelen külügyi koncepció – a gazdasági programmal összhangban – kiemelt hangsúlyt fektet Pécs regionális pozíciójának megerősítésére, így a város makro regionális irányultságát a délszláv kapcsolatok, az Európai Területi Társulás és a Duna Régió Stratégia vonalán határozza meg.

Célkitűzéseink:

A regionalitás, a modernség és a komplexitás érdekében folyamatosan szemmel kísérni a formálódó nemzetközi szerveződések, és felmérni, melyek azok a formációk, amelyek elviekben kedvező lehetőséget tudnának biztosítani Pécs számára, hogy minél hatékonyabb módon tudjuk kiaknázni a modern együttműködési formákban rejlő lehetőségeket.

3.4. A külkapcsolatok összehangolása

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának külügyi koncepcióját 2010-től kezdődően paradigmaváltás jellemzi. Egyrészt az ad-hoc kapcsolatépítést tudatosság váltja fel, másrészt pedig, szakítva a korábbi gyakorlattal, a város a külügyeit komplexen kezeli. Az Önkormányzat immár nem önmaga számára generálja a kapcsolatokat, hanem a külkapcsolatok generálója és facilitátora kíván lenni. Ennek érdekében folyamatos egyeztetést és együttműködést kezdeményez a külügyekben érintett városi és megyei szervezetekkel.

A külügyi koncepció nemcsak Pécs MJV külkapcsolatait sorolja a külügyi tevékenységek közé, hanem minden pécsi intézmény, szervezet és hálózat nemzetközi szereplését, munkáját. A stratégia elkészítésével a város külügyi iránymutatást és javaslatot kíván tenni, és ösztönzi a külkapcsolatok tudatos formálását.

Célkitűzéseink:

A Külügyi Kerekasztal megnevezésű, rendszeresen összehívott találkozón egyeztetni kell a nemzetközi együttműködéseket folytató intézményekkel elképzeléseinket, terveinket, programjainkat. Ezzel nemcsak az eredményességet tudjuk fokozni, hanem az esetleges átfedéseket is ki tudjuk küszöbölni.

4. Az Európa Kulturális Fővárosa (EKF) Program eredményeinek fenntarthatósága

Az EKF-év egyik legfontosabb sikere, hogy – a pályázat célkitűzéseinek megfelelően – Pécs felkerült Európa kulturális térképére. Az elmúlt évek, és különösen 2010 tapasztalata, hogy Pécs sikeresebben pozicionálta magát Európában, mint Magyarországon. Kulturális, diplomáciai és sajtókapcsolatai megsokszorozódtak, és e kapcsolatok továbbra is a város rendelkezésére állnak. Ezt a ténytet nem szabad eredményként kezelnünk, hiszen mindez csupán a város előtt megnyílt lehetőségek széles skáláját jelenti. Az EKF nemzetközi eredményei hosszú távon képesek szolgálni a város érdekeit, mérhető hasznot hozva Pécsnek.

Az EKF által felkeltett nemzetközi figyelem passzív módon tovább él 2011-től. Ha nem használjuk ki e figyelmet, akkor csak sokszoros energiával tudjuk újra elérni ezt a szintet, ami a város jelenlegi kapacitását tekintve szinte lehetetlen vállalkozás.

Az EKF eredményeinek továbbvitele, így e nemzetközi kulturális aktivitás jelentős része a Zsolnay Kulturális Negyedben, a Kodály Központban és a Művészetek Házában zajlik majd. Ebből következik, hogy az ezeket a komplexumokat irányító Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. nemzetközi tevékenysége korántsem csak a programok nemzetközi kiterjesztését, hanem egy komplex, több területet magába foglaló feladatkört jelent. Az EKF eredményeinek fenntarthatósága érdekében a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft-nek a városi koncepcióval összehangolt külügyi koncepciót kell készítenie, amely a 2010-es év eredményeinek megőrzéséhez és továbbviteléhez szükséges tevékenységeket és prioritásokat tartja szem előtt. Pécs MJV kulturális tevékenységének jelentős része operatív szinten a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft-hez tartozó intézményekben zajlik, így ezek az intézmények meghatározó módon reprezentálják Pécs kultúráját. Ezek nemzetközi aktivitásának erősítése, hangsúlyos nemzetközi pozicionálása Pécs város nemzetközi kulturális stratégiájában meghatározó szerepet játszik.

Célkitűzéseink:

1) a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft-nek a városi koncepcióval összehangolt külügyi koncepciót kell készítenie,

2) folytatni kell tevékenységünket a Pécs kezdeményezésére 2006-ban alakult, EKF-címet viselő városok hálózatában (Liverpool, Linz, Vilnius, a Ruhr-vidék, Isztambul, Turku, Tallinn és Pécs), tapasztalatot kell cserélni a múlt és a jövő címviselő városainak döntéshozó képviselővel informális keretek között. Elemezni kell a problémákat azok felszínre kerülésekor, és közösen próbálni megoldásokat találni.

5. Bilaterális együttműködések

5.1. Pécs és az Európai Unió (EU)

Pécs-Baranya és a régió EU képviselete

Az EU intézménye egy folyamatosan változó képződmény, ahol a sikeres alkalmazkodás, az új elvárások teljesítése és az információk naprakész birtoklása jelentős előnyöket kovácsolhat a helyi önkormányzatok számára. Ezért van szükség olyan képviseletre, mely folyamatosan követi az uniós szabályrendszer módosulásait, és becsatornázza a vonatkozó információkat. A brüsszeli jelenlét napi szintű kapcsolattartást tesz lehetővé az EU intézményeivel, közvetlen kapcsolódást biztosítva az uniós jogi és pályázati információk eléréséhez.

A regionális képviselet ellátása Brüsszelben 2011. június 30-ig egy fő (hetente) kiutazó munkatárssal történik a Szlavónia-Baranya Regionális Fejlesztési Ügynökséggel 2009-ben kötött megállapodás értelmében. A képviselet további működéséről a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács döntése szükséges. Jelenleg a Dél-Dunántúlon kívül az Észak-Alföld és Budapest Főváros rendelkezik szubnacionális szintű brüsszeli képviselettel.

Célkitűzéseink:

A magas működési költségek nem teszik lehetővé, hogy városunk önálló irodát működtessen Brüsszelben. Mindazonáltal keresni kell a brüsszeli jelenlét megteremtésére vonatkozó leghatékonyabb megoldást európai szintű érdekképviseletünk, az információáramlás és a döntéshozó szervek közelségének kihasználása érdekében, valamint az eredményesebb és fokozottabb lobbitevékenység céljából.

5.2. Testvér- és partnervárosok az EU-n belül

A Nemzeti Fejlesztési Terv általános célja a Magyarország és az EU tagállamai között fennálló fejlettségbeli különbségek mérséklése. Az európai integráció a stabilitásnak és az államok együttműködési készségének erősödését eredményezi.

Az európai városokkal való együttműködéseinket az európai uniós tagságunk legteljesebb kihasználása mellett folytatjuk. A fejlett demokráciák városai tudatosan tervezik nemzetközi kapcsolataikat, és csak azokra fordítják energiájukat, amelyeket a további együttműködésre méltónak találnak. Külön figyelmet kell fordítanunk arra, hogy Európa Unión belüli testvérvárosaink: Lahti, Lyon, Fellbach, Namur, Terracina, Graz ne hanyagolják el a velünk folytatott együttműködést. Ennek érdekében új módszereket kell kidolgoznunk, amelyek segítségével változtathatunk a

megkövesedett együttműködési formákon. Tudatosan kell törekednünk arra, hogy több és részletesebb információt adjunk magunkról, és többet tudjunk meg róluk. Fel kell tárnunk előttük a városunkban rejlő potenciált, és kezdeményeznünk kell a jó gyakorlatok és a know-how cseréjét! Pécs turisztikai fejlesztését és marketing munkáját testvérvárosaink tekintetében közvetlenül tudjuk támogatni azzal, hogy kulturális rendezvények, testvérvárosi találkozók és egyéb közös események alkalmával turisztikai promóciót végzünk. (Pécsről szóló idegen nyelvű kiadványokat, szóróanyagokat viszünk, minden lehetőséget megragadunk a város bemutatására).

A jövőben az új partnervárosok kiválasztása esetén a gazdasági szempontokat is kellő súllyal mérlegeljük. Külkapcsolataink alakítását a külügyi koncepció prioritásai mentén végezzük, és partnereink megismerése révén keressük a legjobb gyakorlatokat.

Célkitűzéseink:

- 1) a testvér-és partnervárosokkal való együttműködések intenzitásának fokozása közös érdekek mentén,
- 2) bizalomerősítés,
- 3) kisebbségekkel való együttműködés fokozása,
- 4) hálózatszerű működések támogatása, a hálózatban való működés stratégiai célja a forrásszerzés,
- 5) az egyes európai uniós programokon való részvételre buzdító felhívások elfogadása, és komoly szakmai részvétel.

5.3. Együttműködések az EU-n kívüli államokkal, városokkal

Az EU-hoz nemrég csatlakozott vagy még a csatlakozásra váró országok városai (Eszék, Szamobor, Zágráb, Újvidék, Tuzla, Isztambul) nagy jelentőséget tulajdonítanak városunkkal való együttműködésekre. Kötelességünk ezen kapcsolatok fejlesztése, erősítése azzal, hogy közös EU programokat valósítunk meg, és sokoldalú tapasztalatcserével hozzásegítjük őket az ismeretszerzéshez.

Magyarország soros elnökségének egyik prioritása az EU bővítésének kérdése és Horvátország csatlakozása. Pécs rendkívül jó kapcsolatokat ápol horvátországi testvérvárosával, Eszékkal és Szamoborral, Zágrábbal, illetve a Horvát Köztársaság pécsi főkonzulátusán keresztül a horvát állammal. 2010-ben az EKF programokban kiváló együttműködés valósult meg a horvát városokkal és a horvát kisebbséggel, ami a korábnál is szorosabbra fűzte kapcsolatunkat Horvátországgal. A dél-dunántúli régióban élő jelentős számú horvát kisebbség, valamint Baranya mint határ menti térség, különösen érdekelt és érintett az EU bővítésében. Városunk minden eszközzel támogatja Horvátország csatlakozási folyamatát, erről a szándékról hivatalos levél formájában értesítettük horvát partnervárosainkat. Az együttműködések során célkitűzésünk az, hogy horvát partnereink tőlünk tanuljanak, tőlünk, szerezzenek európai uniós tapasztalatokat, gyakorlatokat. A pécsi Horvát Főkonzulátus komoly segítséget és aktív támogatást biztosít ebben a munkában.

A magyar-horvát viszonylatban példaértékű együttműködés a Pécs és Szamobor városa által létrehozott Zlatko Prica Alapítvány. A két város által alapított ilyenfajta

együtműködési forma ritka az államközi kapcsolatokban, és jelentősége arra is alkalmassá teszi, hogy a hivatalos magyar-horvát államközi együtműködések homlokterébe kerüljön. Törekvésünk, hogy Pécs a magyar-horvát kapcsolatok kiemelt mintavárosává váljon.

Célkitűzéseink:

1) törekedni kell arra, hogy Horvátország uniós csatlakozása ügyében, a pécsi Horvát Főkonzulátussal folytatott szoros és aktív együtműködés során horvát partnereink tanuljanak tőlünk, szerezzenek európai uniós tapasztalatokat, gyakorlatokat,

2) folytatni kell Isztambullal az EKF projektben szoros együtműködés során kialakult kapcsolatot az isztambuli Magyar – Török Baráti Társaság által működtetett Magyar Klubon keresztül.

5.4. Déli Kulturális Övezet

Pécs és régiója számára nagy jelentőségűek az Osztrák - Magyar Monarchia utódállamai, amelyek tekintetében az egykori gazdasági munkamegosztásból fakadó előnyök reprodukálhatóak. Pécs a Monarchián belül a Nyugat-balkáni térségben igen jelentős kulturális és gazdasági befolyással bírt. E térség számunkra most is kiemelt fontosságú.

A Déli Kulturális Övezet elnevezés eredetileg az EKF pályázat ötlete volt, amely „a Trieszttől Aradig húzódó sáv” területére utalt a déli határ túloldalán, mint egy lehetséges kulturális régió körvonalazódása. A partnervárosok hálózatos együtműködése erősítette a regionális identitás kialakulását azáltal, hogy ösztönözte a kulturális teljesítmények hatékonyabb megismerését és közös létrehozását, kiterjesztve azt a kultúrák közötti harmonikus együtműködésre. Ezek a politikai és kulturális együtműködések az EKF programon túlmenően is, hosszú távra vonatkozóan fejtik ki hatásukat.

Az EKF programban a *Déli Kulturális Övezet* megnevezésű együtműködés alapjait a többnemzetiségű Pécs természetes kulturális kapcsolatai jelentették. Pécs városának külpolitikája már évtizedekkel korábban előremutató volt a határ menti kapcsolatok, az európai szomszédságpolitika és a határon túli magyarokkal folytatott együtműködések terén.

Az utóbbi években a Déli Kulturális Övezetbe tartozó országok városaival kiemelkedően aktívrá fordultak együtműködéseink. Ezek az együtműködések a jövőben még tovább fognak erősödni mind a sikerekre való hivatkozással, mind pedig azért, mert a délszláv háború idején a városunk által tanúsított békebarát politika és magatartás Pécs iránt örök elkötelezetté tette az ott lakókat. Az EKF projekt révén tovább erősödtek ezek a kapcsolatok, hiszen Horvátországgal, Szerbiával és Bosznia-Hercegovinával szoros kulturális együtműködések formálódtak. A programok nemcsak a kisebbségek bemutatkozására nyújtottak

számos lehetőséget, hanem kortárs művészek együttműködéseit szorgalmazták a kisebbségek anyaországaival.

Az EKF projekt egészében felvállalt „kapuszerep” a Balkán irányában 2010 után is a város stratégiájának sarkalatos pontja marad. Pécs az EU felé egyfajta közvetítő szerepet játszik a délszláv és a balkáni államok vonatkozásában. Európai fórumokon közvetítjük érdekeiket, támogatjuk törekvéseiket, valamint jó tapasztalataink és legjobb gyakorlataink átadásával segítjük őket európai integrációjukban.

A délszláv városokkal való együttműködéseinkhez (a horvátországi Eszékkel, Szamoborral, Pulával, Dubrovnikkal, Splittel, a bosznia-hercegovinai Tuzlával, Banja Lukával és Szarajevoval és a szerbiai Újvidékkel, Magyarakanizsával és Szabadkával) a földrajzi elhelyezkedésből adódó közelség szerencsés faktor. Kedvező tényező még, hogy Tuzla és Eszék, valamint Tuzla és Újvidék között testvérvárosi megállapodás áll fenn, így az együttműködés még szorosabbá tehető.

A Déli Kulturális Övezettel való együttműködés nem csupán városok közötti partnerséget jelentett: aktív szerepet játszott Vajdaság tartomány, valamint a horvát és a szerb kulturális kormányzat is. Ezek a kapcsolatok szintén léptékváltást jelentenek Pécs nemzetközi kapcsolataiban, és törekedni kell ezek fenntartására.

Célkitűzéseink:

A délszláv, a balkáni államok és az EU közötti közvetítő szerep minél teljesebb megvalósítása érdekében az európai fórumokon közvetíteni kell a csatlakozásra váró országok érdekeit, támogatni kell törekvéseiket, és segíteni kell őket európai integrációjukban jó tapasztalataink és a legjobb gyakorlataink átadásával.

5.5. Amerikai Egyesült Államok (USA)

Az Amerikai Egyesült Államok (a továbbiakban: USA) a globális politika legmeghatározóbb szereplője. A kilencvenes évek befektetés-ösztönző politikájának következményeként az amerikai befektetők szerepe Magyarországon kiemelkedő volt, különösen a zöldmezős beruházások megvalósításában. A közös uniós kül-és biztonságpolitikai elképzelésekben célunk a hangsúlyos transzatlanti viszony, a Magyarország és az USA közötti gazdasági kapcsolatok további erősödése.

Az Amerikai Kuckók az USA Külügyminisztériumának programja. 2000. óta az USA több száz Amerikai Kuckót hozott létre világszerte, mintegy 60 országban. A Kuckók regionális információs és programközpontként működnek, ahol az amerikai kultúráról, történelemről, időszerű eseményekről, valamint a kormányzatról tájékozódhatnak az érdeklődők. A Kuckók vitaköröknek, szemináriumoknak, digitális videó konferenciáknak, plakátkiállításoknak adnak otthont, találkozókat szerveznek különböző, az USA-val kapcsolatos témák amerikai és helyi szakértőivel. Partnerségi alapon működve az USA biztosítja a berendezéseket és az anyagokat, a házigazda intézmények pedig a személyzetet és a helyiségek ingyenes használatát. Pécsen az országban elsőként, 2004 óta működik ez az intézmény.

Célkitűzéseink:

A mindkét városban működő testvérvárosi csoportosulások és az egyetemek szellemi bázisára alapozva továbbra is keresni kell a kapcsolódási pontokat. A Testvérvárosi Egyesületek aktív civil szervezetére építve a két nép civilizációjának, hagyományainak és kultúrájának megismerésén túl törekedni kell gazdasági kapcsolatok kialakítására is.

5.6. Ázsia

Ázsia a világgazdaság legdinamikusabban fejlődő régiója. A Magyar Kormány külgazdasági stratégiájában kiemelt fontossággal kezeli az ázsiai régiót. A kapcsolatok fejlesztése Ázsia országaival bővíti az export-lehetőségeket, erősíti a magyar versenyképességet. A világgazdasági válság arra is rávilágít, hogy fontos a lehet a kapcsolat az ázsiai stratégiai partnerekkel: Kínával, Japánnal, Indiával.

Magyarország elhelyezkedése, fejlett infrastruktúrája, képzett munkaereje alapján alkalmas arra, hogy Kína számára tartós gazdasági, pénzügyi és logisztikai partnerré váljon. Érdeünk, hogy olyan együttműködési viszonyrendszert alakítsunk ki és tartsunk fenn, mely a dinamikusan fejlődő, az egyre fizetőképesebbé váló piacot és fontos tőke- és technológiai forrást jelentő kínai relációban kedvező feltételeket teremt gazdasági érdekeink érvényesítéséhez. Így legfőbb célkitűzéseink a magyar vállalatok megjelenésének és tevékenységének támogatása, a kínai tőkebefektetések, a kulturális, oktatási és tudományos kapcsolataink intenzívebbé és sokrétűbbé tétele, turisztikai kapcsolataink bővítése.

Kína az EU számára egyre fontosabb partnerré válik, így Pécs számára is kiemelt stratégiai fontosságú terület. Földrajzi kiterjedése, lakosság-számának nagysága, gazdasági teljesítménye és potenciálja, az ebből fakadó nemzetközi gazdaságpolitikai súlya megkerülhetetlen. Gazdasági növekedése piaci lehetőségeket kínál a magyar vállalkozások számára, egyúttal jelentős tőkebefektetések forrása is lehet. A kínai kapcsolatok azonban – a távolság és a nagyon eltérő kultúra és gondolkodás miatt – nehezebben ápolhatók, mint az európaiak. Ugyanakkor, ahogy az országnak, úgy Pécsnek is, jól felfogott érdeke a kapcsolatok gondozása, előbbre vitele és konkrét együttműködések formálása a gazdaság és a kultúra területén. Ennek két módja lehetséges: egyrészt a meglévő kapcsolatrendszerinken keresztül, másrészt kormányzati és minisztériumi segítséggel kell városunkat megnyitni az ázsiai BRIC (Kína és India) országok, köztük Kína irányában.

Célkitűzéseink:

1) Pécs részéről megtörtént az előrelépés a Pécs – Shenzhen, a Pécs – Shaoxing, partnerség megalapításához. Feladatunk, hogy a gazdasági-kulturális jellegű együttműködési terveinket az egyetemek közötti kapcsolatfelvétel és kutatócserére is kiterjesszük,

2) folytatni kell előrehaladott tárgyalásainkat a Shenzhen központú Huawei-jel, miszerint a telekommunikációs berendezés-szállító vállalkozás Pécsre telepítené egyik összeszerelő és logisztikai központját.

6. Multilaterális együttműködések

6.1. Európai Területi Társulás (ETT)

Az európai uniós tagság előnyeinek kihasználása jegyében kezdeményezte Pécs az Európai Területi Társulás (a továbbiakban: ETT), a Pannon EGTC létrehozását 2010 tavaszán. Az együttműködéshez 2010. augusztus 31-én az alakuló ülésén szlovén és magyar határ menti települések csatlakoztak.

Az ETT révén új uniós források lehívása válik lehetővé, amely elősegíti a korábban már tervezett, ám forráshiány miatt meg nem valósult törekvések megvalósulását. Így lehetőségünk van közös infrastruktúra-fejlesztésre, határon átnyúló integrált fejlesztési programok készítésére, területi tervezésre, egészségügyi együttműködésre, helyi közlekedés-fejlesztésre, nemzeti parkok közötti természetvédelmi kooperációra, a vállalkozások együttműködésére, mezőgazdasági felvásárlói hálózatok kialakítására, élelmiszeripari, szállítási és raktározási infrastruktúra létrehozására, illetve a határokon átnyúló kereskedelem és vállalkozói hálózatok fejlesztésére, közös tőkebefektetésre, valamint a foglalkoztatás ösztönzésére, közös turisztikai programokra és kutatás-fejlesztésre. A társulásban való részvétel éves díja a település lakosságának megfelelő forint összeg.

Hosszú távon egy megfelelően menedzselte együttműködés révén Pécs régióvezetővé válhat, a határ menti régióknak lehetősége nyílik – az ETT erősödése, valamint gazdasági szerepvállalásának növekedése során – hogy ne pusztán a közösségi források lehívhatóságára koncentráljon, hanem megvalósítsa saját és a résztvevők igényeinek megfelelő területi együttműködés kialakítását és monitorozását, a közösségi pénzalapoktól függetlenül.

Az ETT elsősorban a közös fejlesztési programok és projektek kidolgozását biztosítja, segíti és koordinálja a határ menti kapcsolatépítést, a tapasztalatcserét, valamint térségi lobbizást és marketing tevékenységet fejt ki. Törekszik a párhuzamosságok megszüntetésére egyeztetett térségfejlesztési koncepciók és stratégiák közös tervezésével és kidolgozásával, erősíti az együttműködést a tagjelölt Horvátországgal, és nem utolsósorban törekszik a közös szándékok érvényesítésére mind a nemzetállamokon, mind az EU-n belül.

Célkitűzéseink:

Közös fejlesztési programok és projektek kidolgozásával biztosítani, segíteni és koordinálni kell a határ menti kapcsolatépítést, a tapasztalatcserét, a térségi lobbizást és marketing tevékenységet. Törekedni kell a párhuzamosságok megszüntetésére, kidolgozni egyeztetett térségfejlesztési koncepciókat és stratégiákat, erősíteni az együttműködést a tagjelölt Horvátországgal, továbbá törekedni kell a közös szándékok érvényesítésére a nemzetállamokon és az EU-n belül.

6.2. Duna Régió Stratégia (DRS)

A Duna a világ egyik legnemzetközibb folyója. Tíz országon halad át, vízgyűjtő területe hét további országot érint. Elterő nyelvű, kultúrájú, vallású népcsoportokat kovácsol össze gazdasági régiók, kulturális kölcsönhatások mentén.

Az EU Duna Régió Stratégiája (a továbbiakban: DRS) a Duna vízgyűjtő területéhez tartozó régiók és országok makro regionális fejlesztési stratégiája és akcióterve. Egyszerre célozza a dunai makro régió fenntartható fejlesztését, természeti területeinek, tájainak és kulturális értékeinek védelmét. A Duna, mint folyó, közlekedési útvonal, ivóvízbázis kiemelt szerepet kapott a magyar EU elnökség alatt. A Duna azonban sokkal több, mint földrajzi fogalom: kultúrákat összekötő kapocs.

Az EU Balti-tengeri régiós stratégiája után a DRS az EU második makro regionális fejlesztési stratégiája. Megalkotásában nyolc EU-tagállam és hat EU-n kívüli ország vett részt: Ausztria, Bulgária, Csehország, Magyarország, Németország (Baden-Württemberg és Bajorország), Románia, Szlovákia, Szlovénia, valamint Horvátország, Szerbia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Moldova és Ukrajna.

Összeurópai szempontból mind a Balti, mind a Duna-stratégia szimbolikus. Jelképezi, hogy a globalizáció korábban az egyes államok egymásrautaltsága egyre növekszik. Célja a régió gazdaságának és versenyképességének, s végső soron polgárai jólétének fenntartható módon történő növelése, egy virágzó, fejlődő és attraktív régió létrehozása.

Magyarország és térsége a 2014-2010-as időszakban a dunai makro régió részeként fog fejlődni, tehát városunk természetesen kapcsolódhat a stratégiai programhoz. Külkapcsolati rendszerünket a jövőben jelentősen befolyásolhatja, hogy hogyan, miben, milyen eszközökkel tudunk kapcsolódni a Duna Régió Stratégiához.

A Duna-stratégia a környezetvédelmi, közlekedési, infrastruktúra-fejlesztési, és kulturális projekteket öleli fel, szorosabbá téve ezzel a Duna-menti népek összefogását.

Célkitűzéseink:

Baja városával együttműködve, az unió pénzügyi lehetőségét felhasználva korszerű és virágzó zöld gazdaságot hozni létre anélkül, hogy tönkretennénk a természeti adottságokat, és teljesen kihasználnánk az ökológiai rendszereket.

6.3. Nemzetközi szervezetekben folytatott tevékenységek

A hálózati tevékenység lényege a különböző értékek, a tudás és a potenciálok kölcsönösen előnyös felhasználása. A hálózati együttműködéssel megismerhetjük a közös célokon és érdekeken alapuló együttműködés előnyeit és hasznosságát. Jelenleg hat nemzetközi hálózatnak vagyunk tagjai.

1. WHO Egészséges Városok Program
2. AVEC (Kulturális és Történelmi Városok Európai Hálózata)
3. Duna-Dráva-Száva Euroregionális Együttműködés
4. SESAME – Regionális Fővárosok Hálózata
5. Fallal Körülvevett Városok Baráti Köre
6. Városok a Gyermekéért Fórum

A nemzetközi hálózati munkában való aktív részvétel költséges. Az eredményesség hiánya a haszonnal nem járó tagság mellett ugyanúgy együtt jár a tagsági díj befizetési kötelezettségével. Ezek nagyságrendje sokszor tetemes, így szükségszerű a tagsági szerepvállalás rendszeres értékelése. Részvételi passzivitásunk ugyanakkor a tagság többi tagja megítélésében városunkról káros, negatív PR képet alakíthat ki. Minden évben felül kell bírálni a nemzetközi szervezeti tagságok eredményességét, dönteni a folytatás szükségességéről, fontosságáról, összegezni elképzeléseinket a tagsági szerepvállalásainkról. A tagság folytatása esetén is kell cselekvési terveket előkészíteni. A várt eredmény, haszon elmaradása esetén dönteni kell a tagság megszüntetéséről. Ez nemcsak a tagsági díj költsége, hanem a város PR megítélése szempontjából is fontos, hiszen egy passzív tagság rontja a város nemzetközi megítélését.

Célkitűzéseink:

Rendszeresen, évente felül kell vizsgálni nemzetközi szervezeti tagságaink eredményességét, dönteni kell a folytatás szükségességéről, fontosságáról, összegezni kell elképzeléseinket a tagsági szerepvállalásainkról.

7. Az Európai Unió által finanszírozott programok

A Közép-Európai Program, hasonlóan a Délkelet-Európai Programhoz, az Unió ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) finanszírozású programja, amely a közép-európai térség államai közötti együttműködést ösztönzi innováció, elérhetőség és környezetvédelem témakörökben, valamint a városok és régiók versenyképességét és vonzerejét hivatott erősíteni. Területi lehatárolás szempontjából Magyarország – így Pécs is – abban a szerencsés helyzetben van, hogy mindkét program keretén belül jogosult támogatás elnyerésére.

A várost érintő, EU által finanszírozott programok között meg kell még említeni a Magyarország-Horvátország IPA CB programot, illetve az INTERREG IV és az URBACT programokat, bár ez utóbbiak esetében újabb kiírások már nem várhatóak.

Célkitűzéseink:

Össze kell hangolni az integrált városfejlesztési stratégiát és a pályázattal kapcsolatos követelményeket, elvárásokat és elérhető sikereket, ezt követően meghozni a döntést az egyes projektben való részvételről. Törekedni kell arra, hogy a gazdasági fejlődést közvetlenül generáló projekteket támogató elképzelések összhangban legyenek egymással.

8. Szakmai együttműködési programok

A különféle szakmai területek szakértői közös együttműködése során lehetővé válik a különböző módszerek, megoldások átadása, a tapasztalatok megismerése, a megvalósítások módszerének megtalálása, a hibák elkerülése, ezen túl társakat is találhatunk a végrehajtáshoz. Ami máshol jól működik, annak jó esélye lehet a mi területünkön is. Mások tapasztalatait a mi helyzetünkre alkalmazva, sajátosságaink figyelembevételével, megfontoltan felhasználhatjuk.

A szakmai együttműködési programokban az alábbi általános célkitűzések mentén kell tevékenységeinket kifejtetni:

- piacszerzés, külföldi piacokon megjelenés, külföldi partnerek felkutatása,
- vállalkozások nemzetközisítése (információszolgáltatás, cégre szabott tanácsadás, üzletember találkozók szervezése),
- vállalkozások technológiai helyzetének felmérése, nemzetközi technológia transzfer elősegítése,
- vállalkozások K+F programokban való részvételének támogatása (pályázatgenerálás),
- közös pályázati lehetőségek keresése, felkutatása: a szakmai együttműködési programok számára eszközöket biztosító ún. közösségi kezdeményezések (közvetlen brüsszeli források) kihasználása
- a városi cégek és a Pécsi Tudományegyetem know-how-jának átadása,
- külföldi partnereink legjobb gyakorlatának megismerése.

Célkitűzéseink:

Keressük a követendő példákat, szerezzünk hasznos ismereteket és tapasztalatokat, a jól működő gyakorlatokról, és alakítsunk ki célirányos együttműködéseket, hogy közösen újabb erőforrásokat tudjunk mozgósítani.

8.1. Az egészségügy, egészségipar, egészségvédelem

A térség pécsi és kaposvári egyetemének tudományos emberi erőforrás bázisa, a tudományos és vállalkozói szféra együttműködése, a biotechnológiai kutatások eredményei, a természeti kincs termálvíz és az ezekre épülő helyi vállalkozások jelentős gazdasági eredményeket mutathatnak. Az egészségügyi és egészségüggyel kapcsolatos szolgáltatások valamint az ezek szellemi bázisára épülő, ipari-

kereskedelmi együttműködésben megvalósuló K+F tevékenységek fejlesztései igénylik a nemzetközi tapasztalat felhasználását, az összehasonlító elemzéseket.

Pécs, mint régióközpont jelentős szerepet vállalhat a turizmus és az egészségturizmus támogatásáért. Nemzetközi együttműködéseinkben hangsúlyoznunk kell régióink gyógy turizmusa (pl. Harkány) által kínált lehetőségeket.

Célkitűzéseink:

1) Ajánljuk fel az intézményeinknek nemzetközi partnerségi kapcsolat-rendszerünket a nemzetközi programokba való bekapcsolódáshoz!

2) Keressük a lehetőséget minél több olyan pályázatban való részvételhez, melyben jelentős szellemi hozzáadott értéket tartalmazó, a gazdasági versenyképességet szolgáló új, piacképes termékek (eszközök, eljárások, szolgáltatások, technológiák, anyagok) kifejlesztésének támogatása költségvetési és önkormányzati kutatóhelyek együttműködésében valósulnak meg!

8.2. A környezetvédelem, környezetipar

A környezetipar elsődleges feladata a társadalmi érdek, a gazdaság és az egyre hangsúlyosabbá váló környezeti feltételek közötti összhang megteremtése. Az EU magas szintű környezetvédelmi és szociális intézkedéseket vár el a magyar önkormányzatoktól és vállalkozásoktól. Ezen követelmények teljesítése komoly anyagi megterhelést jelentenek a szereplők részéről. A versenyképesség fokozása érdekében hosszútávon fenntartható, a helyi közösségek környezeti és humán erőforrásait tiszteletben tartó megoldásokra van szükség. A környezetipar törekvése, hogy feltárja azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek révén a kötelezettségként jelentkező környezetipari beruházások gazdaságélénkítő és versenyképességet fokozó fejlesztésekként valósulnak meg.

A nemzetközi együttműködés-rendszerünkbe közvetetten kapcsolódik a régióinkra jellemző kulturális turizmus. A környezetvédelemhez kapcsolódóan a turizmus az egyik legkiemeltebb környezetkárosító emberi tevékenységgé vált, ezért a fogadó településeknek mindent el kell követniük annak érdekében, hogy a gazdasági hasznot eredményező idegenforgalom mögött olyan fogadó infrastruktúra álljon, amely biztosítja az attraktív épített és természetes környezet hosszú távú fennmaradását.

Célkitűzéseink:

1) Know-how és technológia-transzfer ügyében a Pécsi Tudományegyetemmel közösen keressünk partnereket a következő fejlesztési témákban: levegőtisztaság, védett övezetek, közösségi közlekedési infrastruktúra, szilárd és folyékony hulladékok kezelése, zöldterületek fenntartása, közlekedési folyosók kialakítása, energiaellátás, innováció, oktatás, képzés, biomassza hasznosításhoz kapcsolódó tanácsadás, környezetipari klaszterrel kapcsolatos koordináció, a fenntartható városi és helyközi közlekedés, a fenntartható építészet, üzemgazdasági számítások és modellek kidolgozása, megújítható energiaforrások használatát előmozdító

technológiák elterjedésének támogatása, a környezeti iparban hasznosítható termékek és technológiák kifejlesztése és átvétele.

2) Tegyük ismertté külföldi partnereink között a BLOKOM Kft. 2007-2013 fejlesztési projektjeit, melyek az elméleti kutatásokat gyakorlati tapasztalatokkal támasztják alá, és az eredményeket piaci alapokon értékesítik! Adjunk lehetőséget arra, hogy a külföldi partnereink csatlakozzanak programjainkhoz szakmai bemutatókkal, tapasztalatcserékkel!

9. A civil párbeszéd erősítése

A nemzeti összefogáshoz szükséges az erős és jól működő civil társadalom. Az EU tagállamaiban hangsúlyos tényezők a civil társadalom alapelvei, az egyenlő emberi méltóság, a korlátozott és nyilvános közhatalom, a széles körű, emberközeli részvételi demokrácia. A civil szervezetek humánus módon, a helyi adottságokhoz rugalmasan alkalmazkodva, non-profit jellegükénél fogva gazdaságos működéssel folytatják tevékenységüket. A társadalmi szolidaritás erejével önkéntes, öntevékeny, önszervező alapon működve erősítik a közösséget, fejlesztik a társadalom érdekérvényesítő képességét, így alkalmassá válnak a társadalmi párbeszéd folytatására.

A civil szervezetek az EU-hoz történő csatlakozás során a kultúrák, a polgárok, az egyének csatlakozásának színterei is lettek. Érdekérvényesítő tevékenységük egyre hangsúlyosabbá válnak nemzetközi szinten is. Az általuk kialakított nemzetközi kapcsolatok segíthetik a város külügyi céljainak megvalósítását. A nemzetközi integráció fontos terepe a nem kormányzati szervek (NGO-k) multilaterális hálózataiba való bekapcsolódása, nemzetközi szerepvállalása.

A civil társadalomformáló együttműködés jó példája a Fraternalita Egyesület, mely az olasz-magyar kapcsolatok fejlesztését célozva a Pécs – baranyai és a Terracina - Latina megyei együttműködésekét segíti. Így az orvosi kamarák, vadászok, halászok, nyugdíjasok, iskolai csoportosulások programjai már hagyományosak.

Célkitűzéseink:

1) A civil szervezetek működését támogató pályázati rendszer pénzügyi hozzájárulásaival továbbra is építeni kell a civil szervezetekre, egyesületekre, alapítványokra a közszolgáltatások teljesítésében az egészségügy, az oktatás, a szociális ellátás, a kultúra, a környezetvédelem területén! A támogatások megítélésénél az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani a tudatosságra, ésszerűsége, hatékonyságra, igazságosságra és átláthatóságra!

2) A jó gyakorlatokat átvételére kell törekedni a fejlettebb demokráciájú országokban levő partnervárosainktól. Érdemes próbálkozást tenni arra, hogy a nyugati demokráciákban már régóta jól működő Testvérvárosi Egyesületek mozgalmát kialakítsuk Pécsen is. A helyi civil társadalomban erre kapacitás van, a támogatás formáját kellene meghatározni.

3) A folyamatos párbeszéd érdekében rendszeressé kell tenni a kapcsolattartást a külkapcsolatokat ápoló civil szervezetekkel, a nem kormányzati szervezetekkel!

4) A nemzetközi együttműködések formálásában a város a civil szervezetek multilaterális hálózataira és nemzetközi kapcsolataira is támaszkodhat.

10. Együttműködés a város nemzetközi tevékenységet folytató szerveivel

A stratégiai irányelvek megvalósításakor fontos szerephez jutnak a régió meghatározó intézményei. Pécs és Baranya megye nemzetközi együttműködési programjai és Pécs város külügyi programjai egymástól sokszor függetlenül, össze nem hangolva történnek. Több esetben megállapításra került, hogy az intézmények közötti nemzetközi párbeszéd erősen gyenge, hiányos. Ez a gyengeség felesleges párhuzamosságok kialakulásához vezet, és akadályozza az információk áramlását. A „külkapcsolatok összehangolása” (3) 3.4.) megnevezésű célkitűzés, melyet jelen külügyi koncepció prioritásként és paradigmaváltásként fogalmaz meg, éppen ezeket a hibákat szándékozik kiküszöbölni. Ennek értelmében 2011-ben konstruktív párbeszéd indult el a nemzetközi ügyekkel foglalkozó intézmények között, elsőként jelen koncepció vitája tárgyában, amelyet a cselekvési terv közös kidolgozása követ.

Célkitűzéseink:

A rendszeresen ülésező Külügyi Kerekasztal rendezvényein egyeztetni kell valamennyi nemzetközi tevékenységet folytató intézménnyel az együttműködési programokat. Az átfedések kiküszöbölése és a minél nagyobb eredményesség érdekében össze kell hangolni a sokféle külkapcsolati fejlesztési törekvéseket, hiszen a különböző intézményi programok egymásra épülve alkotnak egészet.

10.1. Baranya Megyei Önkormányzat

A megyei önkormányzat nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő tevékenysége 14 megyére, régióra, tartományra terjed ki. A megye külügyihez való kapcsolódás több közös ponton is ad lehetőséget az együttműködés nagyobb hatékonyságára és eredményességére: a finnországi Päijät-Häme régió, a horvátországi Eszék-Baranya megye, a törökországi Kütahya tartomány, az ausztriai Steiermark tartomány, a romániai Kolozs megye, az olaszországi Latina megye, a bosznia-hercegovinai Tuzla kanton, a csehországi Olomouc régió, a kínai Zhejiang megye, a francia Rhône-Alpe régió.

10.2. Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara (PBKIK)

A kereskedelmi és iparkamarák feladata a gazdaság fejlődésének és szerveződésének előmozdítása, az önkormányzatokon alapuló területi kereskedelmi és iparkamarák működésének és nemzetközi kapcsolatainak összehangolása. A PBKIK a nemzetközi szervezetek tagságai révén járul hozzá tagjai versenyképességének növeléséhez, az üzleti élet fejlesztéséhez.

A sokrétű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező PBKIK a szomszédos és a tradicionális partnerségi országokkal lefektetett együttműködésekön kívül törekszik arra, hogy külügyi kapcsolatait a vállalkozások igényeinek megfelelően alakítsa. 1997-2008 között befogadó intézménye volt az Euro Info Központnak, amely 2008-tól a vállalkozásfejlesztési feladatok mellé technológiát, innovációt és kutatás-fejlesztést érintő feladatokat is kapott. Ma aktív tagja a 48 országban működő Enterprise Europe Network irodahálózatnak, vagyis az Európai Bizottság által létrehozott és működtetett legnagyobb vállalkozásfejlesztési hálózatnak. Szervezeti tagságait kihasználva igyekszik munkatársait minden kihívásra felkészíteni, így ma már az ázsiai piacok irányába irányuló gazdasági kérdések és kérések sem jelentenek problémát.

Az Enterprise Europe Network Hálózat (az EU egyetlen KKV fejlesztési projektje a kis- és középvállalatok nemzetközi együttműködésének javítására, illetve innovációs és kutatás-fejlesztési aktivitásának elősegítésére), az egyéb nemzetközi szervezeti tagságok és a bilaterális együttműködések komoly kapcsolati tőkét jelentettek és jelentenek a nemzetközi projektekben történő részvételben. A PBKIK külkapcsolati rendszerének építésénél nem hagyja ki a vállalkozók közvetlen részvételét sem.

A PBKIK aktív közreműködő a Duna Stratégia törekvéseinek megvalósításában. Tagja a Duna Menti Kamarák Szövetségének.

10.3. Pécsi Tudományegyetem

Magyarország egyik legnagyobb egyetemének külkapcsolatai, nemzetközi ereje és megítélése kiemelt fontossággal bír Pécs város számára is. Oktatási, kutatási, nevelő és gyógyító tevékenységében kiemelten fontos a külföldi kapcsolatok fenntartása, ápolása, fejlesztése, bővítése. A nemzetközi partnerintézményekkel megkötött együttműködési megállapodások mellett számos kari és tanszéki projekt, szakmai kooperáció, nemzetközi szervezetek szakmai munkájában való részvétel jellemzi az Egyetem jelenlétét a nemzetközi tudományos életben.

Az intézmény kiterjedt kétoldalú egyetemközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik a szomszédos országok egyetemeivel, jelentősebb nyugat-európai, amerikai és ázsiai egyetemekkel. A kapcsolatok lényege az egyetemközi látogatások, oktatói, hallgatói vagy adminisztratív cserék, ösztöndíj programok kezdeményezése és megvalósítása.

A külkapcsolati rendszer hozzájárul az egyetem hallgatói, oktatói és kutatói számára ahhoz, hogy tudásukat, ismereteiket minél jobban elmélyítsék, továbbá segítséget nyújt abban, hogy szakmai fejlődésüket nemzetközi együttműködésekben valósíthassák meg.

A széles körű külügyi rendszert kialakított Pécsi Tudományegyetem programjaihoz már eddig is számos alkalommal kapcsolódtunk testvérvárosi és partnervárosi programjainkban, hiszen az egyetemek közötti tartós együttműködés része hosszú távra szóló megállapodásainknak. Rendszeresek csereprogramjaink a kütahyai Dumlupinar Egyetem, a grazi Karl Franzens Egyetem, a Seattle melletti ellensburgi Central Washington University, a tucsoni Arizona Egyetem, a Tuzlai Egyetem, az Újvidéki Egyetem, az Eszéki Egyetem, a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem, a krakkói Jagelló Egyetem valamint a Zágrábi Egyetem oktatói és hallgatói csoportjaival.

10.4. Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (DDRFÜ)

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (DDRFÜ) 1998 óta meghatározó szereplője a régió területfejlesztési politikájának. A szervezet feladata a régió pályázati programjainak menedzselése, regionális tervezés, projektfejlesztés, gazdaságfejlesztés, innováció-ösztönzés, a régió nemzetközi kapcsolatainak szervezése, kistérségi tanácsadás, a régió belső kapcsolatainak szervezése, régiómarketing. Tevékenységében együttműködik az európai uniós finanszírozási források felhasználásáért felelős magyar intézményrendszerekkel.

Megalakulása óta a DDRFÜ mintegy 5200 fejlesztési elképzelést menedzselte pályázati programjaiban, 200 milliárd forint támogatás felhasználásával és 300 milliárd forint értékű fejlesztés megvalósításával.

A DDRFÜ-t irányító testület a Tanács, melynek tagja Pécs MJV polgármestere is. A Tanács működésének célja, hogy a regionális fejlesztési terveken alapuló hazai és uniós források elosztását segítő döntéseivel elősegítse a régió fejlődését és versenyképességének növelését, továbbá kapcsolatai révén hazai és nemzetközi együttműködések kezdeményezzen.

A városi feladatok párhuzamossága miatt az egyeztetésekre feltétlen szükség van.

10.5. A külképviseletekkel és tiszteletbeli konzulátusokkal való együttműködés

Magyarországon 1989 óta gyakorlattá vált a tiszteletbeli konzulátusok működése. Fő feladatuk az állampolgárok érdekképviselete, ugyanakkor sokszor jelentős kulturális, gazdasági, idegenforgalmi szerepet is betöltenek.

Pécsett jelenleg finn, francia, holland, német, olasz és osztrák tiszteletbeli konzulátus, továbbá és a Horvát Főkonzulátus működik. Közülük többen folytatnak olyan tevékenységet, melyek hozzájárulnak a város kulturális színezéséhez. A frankofón országok kulturális és nyelvi gazdagsága bemutatása jegyében zajlik évről-évre a Pécsi Frankofón Hét. A finn kultúrát hozza közel városunk lakóihoz minden évben a Pécsi Finn Hetek programsorozata.

A kulturális együttműködések túl fontos lenne a külképviseletek bevonása a gazdasági kérdések kezelésébe, hiszen jelentős segítséget nyújthatnak a helyi vállalkozókkal történő kommunikációban, valamint az információáramlás és a gazdasági egyeztetések megszervezésében is.

11. Nemzetközi protokoll

Az előre látható nemzetközi protokoll eseményekről minden évben az Éves Külügyi Tervvel egyidejűleg táblázatot kell készíteni, megjelölve benne a rendezvényért felelős munkatársakat és/vagy intézményeket, szervezeteket.

A folyamatos kapcsolattartás jegyében testvérvárosainkat lehetőség szerint évente egy alkalommal meghívjuk Pécsre, és a tőlük érkező meghívásoknak eleget téve képviseltetjük magunkat az általuk rendezett ünnepeken, találkozókön.

A külföldi kiküldetések rendjét a 2011. március 31. óta hatályban levő, Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Külföldi Utazások Kiküldetési Szabályzata megnevezésű dokumentum foglalja magában, a Hivatal Külügyi Szabályzatával összehangoltan.

12. Cselekvési ütemterv

Cselekvési terv – a külügyi koncepció közgyűlési elfogadását követően elkészül az operatív teendőket tartalmazó cselekvési terv, amely évente egyszer az Éves Külügyi Tervvel együtt áttekintésre és szükség szerint módosításra kerül.

Éves Külügyi Terv - Minden év decemberéig el kell készíteni az Éves Külügyi Tervet, mely a következő év külügyi programjait tartalmazza. Törekedni kell arra, hogy minden előre tervezhető, fontos esemény szerepeljen a tervben, mert a költségvetés csak a terv alapján tudja biztosítani a megvalósítás pénzügyi feltételeit. A tervben szereplő programok feleljenek meg a külügyi koncepció irányelveinek!

Éves értékelés – Az éves külügyi tevékenység értékelése terjedjen ki az egyes megállapodásokban foglaltak teljesítésére, a teljesítés minősítésére, a teljesítés elmaradásának okaira, a jövőre vonatkozó elképzelések leírására, a civil szervezetekkel és a nemzetközi kapcsolatokat szervező intézményekkel való együttműködések eredményeire. Az értékelés menetét és ütemezését az érvényes cselekvési terv tartalmazza.

13. Konklúzió

Az elmúlt évek változásaira és folyamataira reagálva Pécs MJV megújult külügyi koncepciója egy paradigma váltás jegyében szakít a nemzetközi tevékenység korábbi gyakorlatával. A koncepció szorosan illeszkedik a város fejlesztési irányaihoz, és rávilágít a tudatos, széleskörű konzultáció révén harmonizált külügyi tevékenység igényére. A koncepció eszmeisége és a benne foglalt célkitűzések Pécs gazdasági fejlődését és polgárai életminőségének javítását szolgálják.